

***Stichting Musea de Bevelanden
Goes***

Jaarstukken 2023

**Vastgesteld in de bestuursvergadering van
13 mei 2024**

Goes, 13 mei 2024

<u>Inhoud</u>	<u>Blz.</u>
Bestuursverslag	
Bestuursverslag	3
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2023	19
Staat van baten en lasten 2023	21
Waarderingsgrondslagen	22
Toelichting op de balans per 31 december 2023	24
Toelichting op de staat van baten en lasten 2023	31
Overige gegevens	
Gebeurtenissen na balansdatum	40
Controleverklaring	40

Bestuursverslag 2023

Goes, 13 mei 2024

De Stichting Musea de Bevelanden, opgericht op 15 december 2010, is statutair gevestigd Singelstraat 13, 4461HZ Goes. De Stichting beheert het Historisch Museum de Bevelanden (HMdB) te Goes en het Fruitteeltmuseum (FM) te Kapelle.

De activiteiten van de Stichting vinden plaats op de volgende locaties:

Singelstraat 13, 4461HZ Goes, Museumgebouw Historisch Museum de Bevelanden

Smithweg 13, 4462HC Goes , Depot HMdB

Annie M.G. Schmidtsingel 1, 4421 TA Kapelle, Museumgebouw Fruitteeltmuseum, incl. inpandig Depot

Conform de statuten heeft de Stichting ten doel:

- a. Het in stand houden van het Historisch Museum de Bevelanden te Goes en het Fruitteeltmuseum te Kapelle, alsmede het stichten en in stand houden van andere musea op Zuid- en Noord-Beveland
- b. Het bevorderen van de kennis van de geschiedenis van Zuid- en Noord-Beveland
- c. Het bevorderen van permanente educatie door middel van exposities en andere aan de musea geëigende middelen
- d. Al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Voor het zichtbaar maken van activiteiten zijn de navolgende indicatoren vastgesteld:

- Het aantal openingsuren
- Het aantal wisseltonstellingen per jaar
- Het aantal bezoekers per jaar
- Het aantal bezoekers aan de internetpagina's
- Het aantal rondleidingen, lezingen, cursussen en andere activiteiten
- Het aantal jaarlijks geregistreerde voorwerpen
- Het aantal jaarlijks aangeboden en aangekochte voorwerpen

Daarnaast worden ook de omvang en de herkomst van de inkomsten gemonitord: subsidies, sponsorgelden en donaties, inkomsten uit entreegelden, winkelverkoop, museum café, en andere activiteiten (zoals schooleducatie, lezingen, cursussen, rondleidingen).

Overzicht activiteitenindicatoren

<i>Indicator</i>	<i>Historisch Museum de Bevelanden (HMdB)</i>	<i>Fruiteeltmuseum (FM)</i>	<i>Totaal Stichting</i>
<i>Activiteiten</i>			
Aantal openingsuren (gemiddeld)	Zomer: 36 u/wk Winter: 36 u/wk	Zomer: 20 u/wk Winter: 8 u/wk	
Aantal wisseltentoonstellingen	3	3	6
Bezoekersaantal (incl. schooleducatie)	9.235	2.872	12.107
Waarvan leerlingen schooleducatie	1.318	411	1.729
Aantal rondleidingen:		28	28
Op aanvraag	8		8
Gratis	14		14
Presentatie elders		2	2
Markten		2	2
Aantal lezingen	1		2
Aantal cursusochtenden/middagen	2	6	8
Aantal overige activiteiten (Handwerk café, teken café, kinderactiviteiten, buitenactiviteit)	12	10 11 3 4	12 10 11 3 4
Aantal unieke bezoekers aan internetpagina's	9.512	2.840	12.352
Aantal geregistreerde voorwerpen	26.235	15.262	41.497
Uitbreiding geregistreerde collectie	797	85	882
Aantal aangekochte/gekregen voorwerpen	Gekocht: 1 Geschonken: 1.034	Gekocht: 19 Geschonken: 19	Gekocht: 1 Geschonken: 1.053
Niet geaccepteerd of voor educatie bestemd		6	6

Bestuur

Het bestuur bestaat uit vijf personen die op persoonlijke titel zitting hebben in het bestuur.

De samenstelling van het bestuur was in 2023 als volgt:

Hr. mr. J. Ossewaarde, voorzitter (tot 31 januari 2023)
Hr. G.L.C.M. de Kok, voorzitter (vanaf 15 februari 2023)
Mw. M.J. Laport, vicevoorzitter
Hr. R. T. Scheepe, secretaris
Hr. A. J. van Liere, penningmeester
Hr. dr. C.C. M. Lelkens, lid (tot 31 december 2023).

De dagelijkse leiding van de beide musea was in handen van Dhr. Wilco Blaak (directeur).

Toepassing van de Governance Code Cultuur 2019

De *Governance Code Cultuur 2019* vereist dat het bestuursverslag een toelichting bevat bij de toepassing van deze Code en motiveert wanneer van de Code wordt afgeweken. In de volgende paragrafen geven wij gevolg aan deze vereisten van “pas toe en leg uit”.

Principes 1 en 2: waarde scheppen voor en in de samenleving

- 1. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.*

De stichting zet zich in voor het behoud van het cultureel erfgoed en voor cultuureducatie. Daarnaast vervult de stichting ook een maatschappelijke en economische rol. Hoe de stichting die rol invult wordt toegelicht in het activiteitenverslag.

Het bestuur gaat professioneel met haar taken om. Belanghebbenden worden betrokken. De stichting werkt op duurzame en bedrijfsmatig verantwoorde wijze. Er wordt zorgvuldig omgegaan met de diverse belangen, zoals die van externe financiers, zodat de artistieke integriteit niet in het geding komt. Het bestuur staat voor een integere en open cultuur in de organisatie.

- 2. De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan. De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af.*

Het bestuur ziet toe op de toepassing van de Code of Conduct in de organisatie en licht dat toe in dit verslag.

Principes 3 en 4: Integer en rolbewust handelen

- 3. Bestuurders en toezichhouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op de schijn van belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen*

Het bestuur ziet toe op de aanwezigheid van een cultuur van openheid en aanspreekbaarheid. De Stichting overlegt periodiek met de interne en externe belanghebbenden zoals de subsidiegevers.

De bestuursleden zijn onafhankelijk. Zij hebben geen zakelijke of artistieke belangen of relaties met de organisatie anders dan als bestuurder. Volgens de statuten is er geen Raad van Toezicht.

De bestuursleden stellen het belang van de Stichting boven het eigenbelang en bevoordelen geen familie of andere relaties. Mochten zich tegenstrijdige belangen voordoen dan neemt het bestuurslid niet deel aan de voorbereiding, beraadslaging, besluitvorming en uitvoering van deze zaken.

Bestuur en directeur zijn gezamenlijk of apart gesprekspartner voor externe belanghebbenden al naar gelang de onderwerpen, situatie en beschikbaarheid.

4. Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

De rechtsvorm (Stichting) is vastgelegd in de statuten (laatste wijziging 30 augustus 2018) De organisatiestructuur en financiële inrichting kennen een heldere eenduidige toedeling van bestuurlijke en toezichthoudende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het bestuur bevordert de betrokkenheid van de medewerkers bij de organisatie, onder andere via periodiek werkoverleg tussen directeur en personeel. Gezien de bescheiden omvang van de organisatie is er geen medezeggenschapsorgaan.

Principes 5 en 6: zorgvuldig besturen

5. Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

Er wordt gewerkt volgens het bestuur-directiemodel. Het bestuur ontwikkelt de strategie, monitort de uitvoering daarvan en draagt zorg voor verantwoording naar de subsidiegevers. Het bestuur stelt in nauw overleg met de directeur de beleidstukken, de begroting en de jaarstukken vast. De directeur is geen bestuurslid. De taakverdeling tussen bestuur en directie en de taken en verantwoordelijkheden van de directie liggen vast in het Directiereglement. Zie ook de toelichting bij principe 1.

Het bestuur voert periodiek overleg met de subsidie verlenende gemeenten, en andere belanghebbenden op gemeentelijk, regionaal en provinciaal niveau en met de Vereniging Vrienden van het Historisch Museum en de Stichting Vrienden van het Fruitteeltmuseum

6. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en middelen van de organisatie

Maatregelen voor naleving van wet- en regelgeving zijn een inherent onderdeel van de organisatie. Via de beleidsbepaling en het toezicht op de uitvoering daarvan houdt het bestuur zich bezig met het artistiek en zakelijk beleid. Risicobeheersing en interne controle zijn opgenomen in de inkoop- en betaalprocedures. Een Risico Inventarisatie & Evaluatie en is uitgevoerd, het bijbehorende Plan van Aanpak met verbetermaatregelen is in uitvoering, echter sommige maatregelen zijn om praktische redenen en reden van kostenefficiëntie aangehouden tot na de geplande herinrichting van het gebouw.

Het bestuur zet zich in om zo veel mogelijk een goede en veilige werkomgeving te bieden. Echter wat HMdB betreft brengt het historische pand beperkingen met zich mee voor een goede inrichting van werkplekken.

De Stichting heeft geen eigen gedragscode of integriteitscode. De medewerkers en vrijwilligers volgen de Gedragslijn voor de Museale Beroepsethiek van de Nederlandse Museumvereniging/ICOM Nederland. Daarnaast is er een interne Gedragscode voor de omgang met minderjarigen door (vrijwillige) medewerkers. Tevens wordt van hen een Verklaring Omtrent het Gedrag gevraagd.

Er is een onafhankelijke vertrouwenspersoon aangesteld.

Het beloningsbeleid volgde eerder de CAR-UWO en is overgenomen van de Gemeenschappelijke Regeling die tot de oprichting van de Stichting in 2010 de arbeidsvoorwaarden bepaalde en uitvoerde. Sinds op 1 januari 2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking trad valt het personeel niet meer onder de CAR-UWO maar onder de CAO Gemeenten

Principes 7 en 8: goed toezicht uitoefenen

7. De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

De Stichting kent geen Raad van Toezicht. Gelet op de omvang van de organisatie voorzien de Statuten hier niet in. Wel voorzien de statuten in een Raad van Advies.

De Raad van Advies bestaat uit minimaal vijf personen die onafhankelijk zijn van de Stichting en het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies dienen. Ook een vertegenwoordiger van het bestuur van de Vereniging Vrienden van het Historisch Museum en van de Stichting Vrienden van het Fruitteeltmuseum zijn lid van de Raad van Advies.

Het bestuur vervult tevens de toezichthoudende rol. Zo benoemt het bestuur de externe accountant (voor perioden van maximaal vier jaar). De accountant brengt aan het bestuur verslag uit van zijn bevindingen via de concept jaarstukken en het controleverslag. Tevens bespreekt de accountant zijn bevindingen met de directeur en de penningmeester.

Het bestuur kent een interne taakverdeling. Bij specifieke situaties en projecten wordt in bestuursvergaderingen in goed overleg besproken wie welke taak op zich neemt, dit wordt vastgelegd in de notulen. Bestuurders zijn goed toegerust voor hun functie en zijn bereid te blijven leren.

Het bestuur bespreekt periodiek het eigen functioneren. Bestuursleden dragen zorg voor voldoende tijd voor een goede taakvervulling. Bij tijdelijke knelpunten is er voldoende flexibiliteit om taken van elkaar over te nemen.

De voorzitter en secretaris bereiden de agenda voor. De voorzitter leidt de vergaderingen en draagt er zorg voor dat ieders inbreng gehoord wordt en voor een zorgvuldige besluitvorming. De voorzitter wordt ondersteund door de organisatie.

8. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid

Zoals gezegd is er geen Raad van Toezicht. Het bestuur past echter het genoemde principe op zichzelf toe. Dat wil zeggen dat het bestuur zelf verantwoordelijk is voor de samenstelling en de deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid van het bestuur waarborgt. Er wordt gestreefd naar mannen en vrouwen in het bestuur, naar personen woonachtig in diverse gemeenten op de Bevelanden en van verschillende leeftijdsgroepen.

Het Bestuur heeft minimaal vijf en maximaal zeven leden en komt ca. 8 maal per jaar bijeen.

De bestuursleden delen hun kennis van de cultuursector, van openbaar bestuur, van bedrijfsvoering, van ondernemerschap en juridische zaken. Het werven van nieuwe bestuursleden geschiedt op basis van een profiel. Openbare werving is niet effectief gebleken, daarom wordt gebruik gemaakt van eigen netwerken.

Volgens de statuten worden bestuursleden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen deze een maal voor nog eens vier jaar benoemd worden. Het rooster van aftreden zorgt ervoor dat niet alle leden tegelijk aftreden. Nieuwe bestuursleden worden door de collega's ingewerkt. Er is geen formeel introductieprogramma.

Het rooster van aftreden is niet openbaar.

Het bestuur is onbezoldigd. Nevenfuncties van bestuurders zijn bekend.

Activiteitenverslag

Algemeen

Het verslagjaar ontpopte zich als een redelijk normaal jaar, wat we kunnen vergelijken met het jaar 2019, het laatste normale jaar voor de coronacrisis.

Dat de musea weer normaal open konden zijn wil nog niet zeggen dat de bezoekersaantallen van vóór de pandemie helemaal konden worden gehaald. In het verslagjaar bleef het bezoekersaantal (12107) met ca. 10% achter ten opzichte van 2019 (13391). Maar de stijging t.o.v. 2022 (9229) bedroeg ruim 30%. De post levering producten en diensten bleef gelukkig niet in dezelfde mate achter bij 2019 maar liet in de opbrengsten een stijging zien van ca. 4%. Echter de lasten zijn ook fors gestegen, meer dan alleen inflatie. De indexering op de gemeentelijke subsidies heeft helaas geen gelijk tred gehouden met de ontwikkeling van lonen en prijzen waardoor er wederom forse verliezen ontstonden en een beroep gedaan moest worden op de reserves.

Het activiteitenverslag hieronder over 2023 geeft op de navolgende bladzijden een evaluatie van het vierde uitvoeringsjaar van het Beleidsplan 2021-2024 en de bijbehorende meerjarenbegroting, zoals vastgesteld door het bestuur op 29 juli 2020.

Het terugdringen van het exploitatietekort is het belangrijkste thema van het beleidsplan 2021-2024. De belangrijkste doelstellingen zijn het zoeken naar mogelijkheden om inkomsten te vergroten en kosten te verminderen.

Verantwoording:

Hoofddoelstelling 1: Het vergroten van de inkomsten.

We wilden dit realiseren door het aantrekken van meer bezoekers. We dachten hiervoor klaar te zijn nu het Fruitteeltmuseum weer gereed is voor de toekomst en zowel binnen als buiten is gemoderniseerd en bij het HMdB voortdurend aandacht is voor de aantrekkelijkheid van de collectie en de naamsbekendheid en enkele aardige wisseltonstellingen zijn gerealiseerd. Helaas heeft de nasleep van de coronapandemie deze ambitie nog niet mogelijk gemaakt. Zoals hierboven opgemerkt heeft de terughoudendheid van het publiek om weer musea te bezoeken ook bij ons zijn effect gehad. Het totaal aantal bezoekers is weliswaar hoger dan 2022 maar nog wel lager dan in het peiljaar 2019. De opbrengsten zijn hoger dan we hadden aangenomen in onze begroting. De entreprijzen zijn beperkt aangepast en zijn marktconform.

Hoofddoelstelling 2: Het verminderen van kosten.

Het verminderen van kosten is lastig te realiseren. Ondanks een lagere ingestelde temperatuur waren de energiekosten voor het FM hoger dan begroot. Dat kwam door een nagekomen afrekening over 2022 en 2023. Deze kosten drukken feitelijk ook op de jaarrekening van 2022, maar worden nu aan 2023 toegerekend. Als gecertificeerd museum is het uiteraard wel belangrijk dat we aan de binnenklimaatseisen voldoen, dus zijn besparingen op verwarming maar in beperkte mate mogelijk. Voor het HMdB waren de energiekosten overigens wel lager dan begroot. Daarnaast waren er incidenteel besparingen op kosten voor exposities en PR. De ICT-kosten hebben we weten te verlagen door een nieuw contract voor technische ondersteuning. En we maken nu gebruik van de cloud i.p.v. eigen servers.

In het FM en het HMdB heeft een betere bevoorrading geleid tot een hoger rendement van de museumwinkels. Ook het assortiment is uitgebreid.

In het beleidsplan hebben we de hoofddoelstellingen vertaald naar een aantal thema's.

Thema 1: Regelmatige aandacht vragen in de pers voor de Stichting en de beide musea. Het gaat er hierbij om ons werk zo goed mogelijk te presenteren voor iedereen die geïnteresseerd is in cultuur en geschiedenis.

De opening van de wisseltentoonstellingen zorgden nog wel voor publiciteit voor onze musea in de PZC, de Bode, de Borselse Bode, de Scheldepost en Wij Kapelle.

We zijn in 2023 actiever geweest op sociale media. Daarmee hebben we onze digitale aanwezigheid vergroot. De opening van de expositie "MENS!", in een nieuw maatschappelijk concept, genereerde flinke aandacht van pers en publiek, alsook de verschillende buitententoonstellingen.

Daarnaast zijn wij in maart 2023 naar buiten getreden met de omvangrijke schenking van werken van Johan Melse die wij ontvingen.

De Spuije, het gezamenlijke ledenblad van de Heemkundige Kring de Bevelanden en de Vereniging Vrienden van HMdB publiceerde regelmatig over het HMdB. De Slanke Spil van de Stichting Vrienden van het Fruitteeltmuseum publiceerde over het FM.

Thema 2: Samenwerking blijven zoeken met organisaties en bedrijven.

HMdB zet zich in voor een goede samenwerking tussen HMdB, de gemeente Goes en diverse andere partijen, zoals het toeristisch informatiepunt, Goes Marketing en ondernemers. Na de sluiting van VVV eind 2020 heeft de gemeente Goes in 2023 op dezelfde locatie de informatievoorziening voortgezet en blijft daarbij met het museum samenwerken. Het voornemen van de gemeente Goes is om toe te werken naar een duurzame oplossing, eind 2023 is daar meer duidelijkheid over gekomen. Met de Grote kerk is eind 2021 een nieuwe samenwerking opgestart die gericht is op het onderzoeken van de haalbaarheid van de vestiging van het museum in de Grote kerk.

Het HMdB heeft in maart een cursus gefaciliteerd voor CultuurKwadraat.

Voor de buitententoonstellingen is samengewerkt met het Gemeentearchief, de Grote Kerk, de Koningin Julianaschool uit 's Gravenpolder, Churros Goes en Den Soeten Inval.

Voor de expositie MENS! is een brede samenwerking opgezet met honderden kinderen en tieners van een vijftiental basis- en middelbare scholen uit de regio. Verder werkten diverse jongeren, waaronder ook de Regenboog-ambassadeurs van Kapelle, mee aan de ontwikkeling van het nieuwe concept en stelden kunstenaars uit de regio werken beschikbaar. De Culturele Raad heeft voor deze expositie extra subsidie verstrekt. Met de gemeente Goes is meermaals overlegd met het oog op de toekomst van het museum en de huisvesting. De binnenstadsvisie werd als belangrijk uitgangspunt beschouwd. Het museum maakt daarvan deel uit.

Thema 3: Werving van nieuwe vrijwilligers.

Het werven van nieuwe vrijwilligers is een voortdurend aandachtspunt. Vanwege leeftijd zijn een aantal vrijwilligers gestopt of minder inzetbaar. Voor beide musea zijn via de geëigende kanalen een aantal pogingen gedaan om nieuwe vrijwilligers te vinden. En dat heeft geleid tot enkele nieuwe vrijwilligers voor verschillende taken in het museum. We hebben een jongere doelgroep kunnen bereiken. Niettemin blijven nieuwe vrijwilligers zeer welkom.

Thema 4: Verder ontwikkelen van collectie en presentatie teneinde meer doelgroepen aan te kunnen trekken.

De presentatie van zowel het HMdB als het FM heeft de volle aandacht gehad. Het FM is na de herinrichting van de tentoonstellingsruimten (2018) en de museumtuin (2019-2020) klaar voor de moderne bezoeker. In 2023 is de collectie uit het externe depot ingehuisd in een open depot in het museum zelf. Verder hebben het museumcafé en de wisselzaal een restyling ondergaan.

In HMdB zijn de eerdere plannen voor herinrichting, zoals van de permanente expositie stad Goes, aangehouden tot er meer duidelijkheid is over de toekomstige huisvesting van het museum. Wel is er een kleine verbouwing geweest op de benedenverdieping. Het auditorium is toegevoegd aan de wisselzaal, zodat er meer ruimte is voor wisselexposities.

De collectie van het HMdB wordt opnieuw gewaardeerd. Dat met het oog op de herinrichting na renovatie of na verhuizing. Het bureau Raadsaam hebben wij opdracht gegeven ons daarbij te ondersteunen.

Wisseltentoonstellingen

In het **HMdB**:

“Op ’n Zeeuwse zondag” van 1 juni 2022 tot 21 januari 2023

“De wonderse wereld van Rob Grootjans” april en mei 2023

“MENS! the world is yours, but also ours” van 17 juni 2023 tot 31 januari 2024

En buiten waren er diverse exposities

En in het **Fruitteelmuseum**:

“Landschappen en stilleven van Johan Elenbaas” januari t/m mei 2023

“Fotowedstrijd door amateurfotografen” februari t/m december 2023

“Schilderijen van Marius van Nieuwkerk” juni t/m november 2023

Cursussen en lezingen

Het HMdB organiseerde in het verslagjaar één lezing en twee workshops. Brigitte Mommers vertelde op 2 mei over “het depot Booijmans van Beuningen”. Op 14 en 15 november zijn twee workshops textiele landschappen verzorgd. Het FM organiseerde weer cursussen voor het snoeien en enten van fruitbomen.

Schooleducatie

Het HMdB en het FM continueerden de samenwerking met scholen en het Centrum Kunst- en Cultuureducatie Oosterschelderegio (KCE). Met de door de provincie Zeeland gesubsidieerde Cultuurbus komen ook leerlingen van buiten Goes en buiten de Bevelanden naar de musea.

In HMdB wordt door een ervaren educatieteam een uitgebreid lesprogramma verzorgd, in samenspraak met de scholen. In FM is het educatieprogramma in opbouw.

Het HMdB ontving 1318 leerlingen, het FM ontving 411 leerlingen. Het aantal bezoeken door scholieren aan het HMdB viel iets lager uit dan verwacht. Dit kwam door meerdere annuleringen omdat voor enkele scholen geen vervoerssubsidie meer beschikbaar was voor de Cultuurbus.

Overige activiteiten

De maandelijkse Handwerk cafés in het HMdB en het FM en het maandelijks Tekencafé zijn in het verslagjaar weer hervat. Ook rondleidingen, kinderactiviteiten, en activiteiten voor ouderen waren weer mogelijk.

Exploitatie

Personeel

Het personeelsbestand eind 2023 bedraagt 4.25 fte. Dit is vrijwel gelijk aan 2022.

Beide musea worden geleid door één directeur die zijn tijd verdeelt over het HMdB in Goes en het FM in Kapelle. In het FM is een medewerkster PR aangesteld voor 8 uur per week per week. De kostenstijgingen zijn voornamelijk CAO gerelateerd. Daarnaast is door overwerk en verlofoverschot een verplichting voor volgende jaren ingeboekt.

Er waren circa 100 vrijwilligers in diverse functies (conservator -streekdracht, merklappen, gastvrouw, website beheer, ICT, schooleducatie, rondleidingen, activiteiten, facilitaire dienst, tuinonderhoud, depot, administratie) actief.

Subsidies

De jaarlijkse exploitatiesubsidies van de gemeenten Goes, Kapelle en Noord-Beveland bleven, behoudens indexering, onveranderd.

De Gemeente Borsele heeft de ad hoc projectsubsidies met ingang van 2021 omgezet in een jaarlijkse ongeoormerkte exploitatiesubsidie van € 15.000, welke niet wordt geïndexeerd.

Fondsenwerving en sponsoring

De Club van 100 heeft minder opgebracht dan begroot. Voor de eerste leden van de Club van 100 is de eerste periode van 5 jaar verstreken en niet iedereen heeft een nieuwe termijn toegezegd. Het is niet eenvoudig om nieuwe leden voor de Club van 100 te werven. Structurele sponsorbijdragen van het bedrijfsleven waren beperkt.

Bezoekersaantallen en opbrengsten

Het totaal aantal bezoekers van HMdB en FM lag in 2023 ca. 10% lager dan het jaar 2019. Maar tevens ca. 30% hoger dan in 2022.

Solvabiliteit en liquiditeit

Het jaar 2023 is afgesloten met een fors verlies van € 80.409. Het eigen vermogen daalde hierdoor met 24%. De solvabiliteit is slechts gedaald van 82% per einde 2022 naar 76% per einde 2023. De daling is gering ten opzichte van de daling van het eigen vermogen, omdat de balans fors verkort is. De current ratio is gedaald van 4,83 naar 3,63. De solvabiliteit en liquiditeit zijn nog steeds goed, maar verslechteren ieder jaar door de structurele verliezen. Naar verwachting zullen de exploitatie tekorten in de komende jaren aanhouden waardoor de financiële weerbaarheid van de stichting zal afnemen.

Overige lasten

Opmerkelijk is de overschrijding van deze post t.o.v. de begroting. Dit zijn eenmalige kosten. Het betreft een externe opdracht ter begeleiding van de collectiewaardering, waarvan ook in 2022 een deel is betaald. Investeren in de ICT teneinde uiteindelijk kosten te besparen. En investeringen in de inrichting van de gebouwen, te weten, de verhuizing van depot naar het FM, de restyling van het museumcafé van het FM en de Zwarte Zusterzaal in het HMdB.

Doorkijk naar 2024 en verder

Gemeentelijke subsidiëring

Het financiële resultaat over 2023 is teleurstellend. Het tekort is ruim hoger dan begroot. In de jaarrekening treft u in detail alle plussen en minnen aan. In de begroting voor het jaar 2024 hebben wij gevraagd de Stichting extra subsidie toe te kennen. Hierop is maar ten dele positief beschikt. Hierna treft u de bijgestelde begroting aan voor het jaar 2024. Het tekort beloopt een bedrag van € 35.500. Tot nog toe zijn we in staat geweest om de tekorten uit eigen middelen te dekken. We spreken nu de reserve Verbetering HMdB hiervoor aan. Dat is een noodsprong want deze reserve was daar niet voor bedoeld. Het gevolg is dat deze reserve in de komende jaren snel uitgeput zal zijn.

Ons beleidsplan zoals hiervoor genoemd gaat uit van verhoging van de inkomsten en verlaging van de uitgaven. Een mooi streven, maar de praktijk blijkt zeer weerbarstig.

Om beide musea op het huidige niveau in stand te houden lukte ons niet zonder de exploitatietekorten in de afgelopen jaren en naar verwachting zal dit ook in de toekomstige jaren zo zijn.

De mogelijkheden om kosten te besparen zijn zoveel mogelijk benut. Beperking van de openstelling is bekeken maar levert geen besparing op, de iets lagere uitgaven voor personeel en energie vallen weg tegen de lagere bezoekers opbrengsten.

Dat maakt dat we een klemmend beroep moeten doen op de vier gemeenten om het subsidiebeleid ten aanzien van onze Stichting te herzien. Een substantiële verhoging is de enige uitweg uit deze negatieve spiraal.

HMdB – toekomst museumgebouw

De toekomstige huisvesting van het HMdB is een belangrijk en terugkerend aandachtspunt geweest van het bestuur in het verslagjaar.

Ten aanzien van de eerder voorgenomen restauratie van het pand aan de Singelstraat weten we dat dit door de gemeente Goes on hold is gezet. Wat dit betekent voor de eerder vastgestelde acute gebreken aan het pand is een zaak waarnaar we herhaaldelijk bij de gemeente hebben geïnformeerd. Een antwoord is tot dusverre niet gekomen. Dat maakt dat wij terughoudend zijn met het doen van investeringen aan het gebouw en aan de inrichting.

De visie op de toekomstige huisvesting is verder uitgewerkt en uitgedragen. Een toenemend draagvlak bij de participanten is waarneembaar. De projectleider waar in het vorige bestuursverslag sprake van was en die de plannen verder zou brengen is helaas nog niet aangesteld. Daarmee is veel tijd verloren gegaan. Wel heeft het College van de gemeente Goes besloten tot een tweetal onderbouwende onderzoeken. Wat zijn de gebruiksfuncties van de grote kerk en welke mogelijke locaties zijn er beschikbaar voor de huisvesting van het Historisch Museum. Beide onderzoeken zijn in het verslagjaar opgedragen. De resultaten worden voor zomer 2024 verwacht.

In oktober is een gezamenlijk overleg gehouden met de wethouders cultuur van de vier participerende gemeenten. Daarbij is het plan Museum in de grote kerk nog eens gepresenteerd. Door de aanwezigen werd hiervan geïnteresseerd kennisgenomen.

In het verslagjaar is de samenwerking van onze Stichting, de Protestantse gemeente (eigenaar van de kerk) en de Stichting beheer Grote kerk (beheerder van de kerk) doorgezet en in voorkomende gevallen zijn contacten gelegd over verschillende zaken.

Over het tijdschema wat is gemoeid met de uiteindelijke vestiging van het museum in de Grote kerk is momenteel nog weinig te zeggen. Zeker is wel dat dit vele jaren zal beslaan. Daarom is in het verslagjaar ook nagedacht over wat we kunnen doen om de presentatie in het huidige gebouw aantrekkelijker te maken voor onze bezoekers.

En daarnaast is nagedacht over thema's en verhaallijnen voor de nieuwe huisvesting. Bezien wordt of deze ideeën ook nog op de huidige locatie (deels) kunnen worden gerealiseerd.

FM- Depot

De gemeente Kapelle liet ons weten dat de huur van het depot zou worden opgezegd. In nader overleg werd als datum 1 juli 2023 overeengekomen. De zoektocht naar een nieuwe geschikte huur ruimte heeft geen resultaat opgeleverd. Vanuit deze negatieve ervaring ontstond een beter plan. Het depot is nu ondergebracht in het museum zelf. De educatieruimte achter in het gebouw is omgebouwd tot een open inpandig depot.

Stichting Musea de Bevelanden	
Omschrijving van de lasten	Begroting 2024
<u>Inkoopwaarde geleverde producten</u>	
Winkelinkopen	8 000.00
Inkoop museumcafé	5 000.00
<u>Personeelskosten</u>	
Personeel/diversen	400.00
Personeel vast	303 320.00
Personeel extra wenselijk	10 815.00
Personeel extern, o.a. Betho	21 755.00
Deskundigheidsbevordering	1 665.00
<u>Afschrijvingen vaste activa</u>	
Afschrijvingen gebouw	4 490.00
Kosten herijking i.v.m. museumregistratie	0.00
Kapitaallasten (her)inrichting	3 740.00
Kapitaallasten automatisering	2 033.00
<u>Overige lasten</u>	
Huur gebouw (incl. huurders lasten)	124 710.00
Energie	33 085.00
Binnenonderhoud gebouw	2 070.00
Onderhoud tuin/ machines	500.00
Exposities	8 750.00
Onderhoud museumvoorwerpen/collectiebel	7 100.00
Lezingen, arrangementen en educatief werk	2 250.00
Verzekeringen	8 500.00
Beveiliging	3 360.00
Telefoon	2 000.00
Diverse kosten vrijwilligers en representatie	4 750.00
Kantoorartikelen/administratie	21 725.00
Contributie/ museumregistratie	2 610.00
Bestuurskosten Stichting/ diversen	1 325.00
Public relations	12 000.00
PR extra wenselijk	13 000.00
Totaal voor financiële lasten	608 953.00

Stichting Musea de Bevelanden	
Omschrijving van de baten	Begroting 2024
<u>Baten uit levering producten en diensten</u>	
Entreegelden	65 000.00
Verkoop museumcafé	12 500.00
Opbrengst zalen	3 500.00
Winkelverkopen	15 000.00
<u>Subsidiebaten</u>	
Structurele subsidie gemeente Goes	263 311.00
Structurele subsidie gemeente Kapelle	112 132.00
Structurele subsidie gemeente Noord-Beveland	23 625.00
Structurele subsidie gemeente Borsele	15 000.00
<u>Extra gevraagde subsidie</u>	
Extra toegezegde subsidie gem. Goes (Cultu	17 500.00
Extra gevraagde subsidie Kapelle	20 000.00
Extra gevraagde subsidie Noord-Beveland	4 625.00
<u>Sponsorbijdragen</u>	
Opbrengst sponsoren	2 000.00
<u>Giften en baten uit fondsenwerving</u>	
Club van 100	1 000.00
<u>Overige baten</u>	
Verhuur	15 000.00
Opbrengst pacht grond J. van der Linden	750.00
Totaal voor financiële baten	570 943.00
Financiële baten	2 500.00
Totaal incl. financiële baten	573 443.00
Exploitatieresultaat:	-35 510.00

Beleid m.b.t. omvang en functie van de reserves/ vermogensrisico's.

Er is geen beleid m.b.t. de omvang van de reserves opgesteld. De functie van de reserves is het opvangen van toekomstige financiële risico's. Een eventueel batig saldo wordt toegevoegd aan de reserves. Een eventueel nadelig saldo wordt aan de reserves onttrokken. Het bestuur besluit of een saldo aan de algemene reserve of aan een bestemmingsreserve wordt toegevoegd c.q. onttrokken

De *Algemene Reserve* kan voor meerdere doeleinden worden aangesproken. De Algemene Reserve is op 31 december 2023 na verwerking van het resultaat € - 567,-

De *bestemmingsreserves* kunnen alleen voor bepaalde doeleinden worden gebruikt.

De *Reserve Aankoop en Restauratie* is specifiek bestemd voor een eventuele aanschaf of restauratie van een museumvoorwerp, waarvoor geen donaties van derden beschikbaar zijn.

De *Reserve Herinrichting* is ooit ingesteld om toekomstige uitgaven voor herinrichting van het museumgebouw te kunnen doen.

De *Reserve Verbetering HMdB* is in 2007 is ingesteld uit inkomsten van een nalatenschap. Destijds besloot het toenmalig bestuur deze erfenis niet te gebruiken voor het dichten van eventuele gaten in de exploitatie, maar voor verbeteringen aan het museum (in de breedste zin van het woord). Bij voortdurende verliezen is deze lijn moeilijk vol te houden.

De *Reserve Streekdracht* is bestemd voor de aankoop van (onderdelen behorend bij) streekdracht.

De reserve LAMO is ingesteld om bij liquidatie van een der musea alle daaruit voortvloeiende verplichtingen te kunnen voldoen.

Er is weinig vermogensrisico. Het geld uit de nalatenschap is verdeeld over bankrekeningen bij de Rabobank en de ABN AMRO bank. Dit zijn betaal- en spaarrekeningen. Er wordt geen geld belegd in aandelen of obligaties.

Goes, 13 mei 2024

Hr. G.L.C.M. de Kok, voorzitter .....

Mw. M.J. Laport, vice-voorzitter .....

Hr. R. T. Scheepe, secretaris .....

Hr. A. J. van Liere, penningmeester .....

Mw. H.P.M. van der Wal- Van Broekhoven, lid. ....

Jaarrekening 2023

- Balans per 31-12-2023
- Staat van baten en lasten 2023
- Waarderingsgrondslagen
- Toelichting

Goes, 13 mei 2024

Balans per 31 december**(na resultaatbestemming)**

VASTE ACTIVA

I. Materiële vaste activa

	2023	2022
Machines en installaties	€ 10 500	€ 8 720
Overige vaste bedrijfsmiddelen	€ 38 445	€ 46 290
	€ 48 945	€ 55 011
TOTAAL VASTE ACTIVA	€ 48 945	€ 55 011

VLOTTENDE ACTIVA

III. Voorraden (handelsgoederen)

Voorraad winkel Historisch Museum	€ 3 831	€ 3 146
Voorraad winkel Fruitteelmuseum	€ 1 679	€ 2 310
	€ 5 510	€ 5 456

IV. Vorderingen

Debiteuren	€ 2 947	€ 376
Vorderingen op belastingdienst	€ 10 093	€ 11 101
	€ 13 040	€ 11 476

V. Overlopende activa

Vooruitbetaalde bedragen	€ 7 383	€ 8 090
Nog te ontvangen bedragen	€ 5 545	€ 7 695
	€ 12 928	€ 15 784

VI. Liquide middelen

Rekening Rabobank	€ 11 147	€ 21 446
Bankrekeningen erfenis	€ 241 626	€ 302 259
Kas	€ 5 812	€ 2 593
	€ 258 585	€ 326 298
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	€ 290 064	€ 359 015
TOTAAL ACTIVA	€ 339 009	€ 414 025

Balans per 31 december (na resultaatbestemming)	2023	2022
EIGEN VERMOGEN		
<u>VII. Algemene reserves</u>		
Algemene reserve	€ -567	€ -48 690
<u>VIII. Bestemmingsreserves</u>		
Reserve aankoop/restauratie	€ 3 158	€ 1 690
Reserve herinrichting HM	€ 3 178	€ 3 178
Reserve verbetering HM	€ 33 964	€ 163 964
Reserve streekdrachten HM	€ 900	€ 900
Reserve LAMO	€ 200 000	€ 200 000
<u>IX. Bestemmingsfondsen</u>		
Bestemmingsfonds Digitale interact.presentatie	€ 9 350	€ 9 350
Bestemmingsfonds Film streekdrachten	€ 9 306	€ 9 306
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	€ 259 289	€ 339 697
 KORTLOPENDE SCHULDEN		
X. Crediteuren	€ 15 993	€ 10 745
XI. Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen	€ 23 857	€ 22 265
XII. Overlopende passiva	€ 39 870	€ 41 317
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	€ 79 720	€ 74 327
 TOTAAL PASSIVA	€ 339 009	€ 414 025

Bij de verwerking van het resultaat 2023 (€ 80.409) zijn onderstaande toevoeging en onttrekkingen aan de reserves gedaan:

- Onttrekking aan de Algemene reserve € 81 877
- Onttrekking aan de Reserve aankoop/ restauratie € 950
- Toevoeging aan de Reserve aankoop/ restauratie € 2 418

Staat van baten en lasten

Werkelijke cijfers 2023	Begroting 2023	Werkelijke cijfers 2022
-------------------------------	-------------------	-------------------------------

Baten

XIII. Baten uit levering producten en/ of diensten	€ 96 875	€ 80 150	€ 70 533
XIV. Subsidiebaten	387 605	386 845	377 307
XV. Sponsorbijdragen	659	3 500	1 784
XVI. Giften en baten uit fondsenwerving	14 338	1 500	34 470
XVII. Overige baten	36 168	28 250	41 624
Totaal	<u>€ 535 645</u>	<u>€ 500 245</u>	<u>€ 525 719</u>

Lasten

XVIII. Inkoopwaarde geleverde producten	€ 15 696	€ 9 750	€ 11 117
XIX. Personeelskosten	332 998	301 120	316 102
XX. Afschrijvingen vaste activa	13 161	12 861	16 112
XXI. Overige lasten	255 299	231 605	230 994
Totale bedrijfslasten	<u>€ 617 153</u>	<u>€ 555 336</u>	<u>€ 574 325</u>
Resultaat voor financiële baten en lasten	<u>€ 81 508-</u>	<u>€ 55 091-</u>	<u>€ 48 606-</u>

Financiële baten en lasten

Rentebaten	€ 1 840		€ 371
Rentelasten	741		19
Resultaat	€ 80 409-	€ 55 091-	€ 48 255-

Toelichting en waarderingsgrondslagen

Algemeen

De activiteiten van Stichting Musea de Bevelanden, statutair gevestigd te Goes en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 51497743, bestaan voornamelijk uit het in stand houden van Historisch Museum de Bevelanden (HMdB) te Goes en het Fruitteeltmuseum (FM) te Kapelle.

Bestuur

De voorzitter van het bestuur is in januari 2023 gestopt en kreeg enkele weken later een opvolger. Daarnaast is per 31 december een bestuurslid gestopt.

De samenstelling van het bestuur was in 2023 als volgt:

Hr. mr. J. Ossewaarde, voorzitter (tot 31 januari 2023)
Hr. G.L.C.M. de Kok, voorzitter (vanaf 15 februari 2023)
Mw. M.J. Laport, vicevoorzitter
Hr. R. T. Scheepe, secretaris
Hr. A. J. van Liere, penningmeester
Hr. dr. C.C. M. Lelkens, lid (tot 31 december 2023).

Wilco Blaak is directeur en heeft de dagelijkse leiding in de beide musea.

Algemene grondslag voor de opstelling van de jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640, Organisaties zonder winststreven.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de kostprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte

voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Schulden

Schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld. Schulden zijn gerangschikt onder de kortlopende schulden als ze binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en onder de langlopende schulden als dit niet het geval is.

Vorraden (handelsgoederen)

Vorraden (handelsgoederen) worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden komt tot stand op basis van fifo.

Collectie

Net als in voorgaande jaren wordt de collectie niet geactiveerd, aangezien de actuele waarde niet objectief te bepalen valt.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

De baten en lasten van het boekjaar worden in de jaarrekening opgenomen, ongeacht of deze tot ontvangsten of uitgaven in het betreffende boekjaar hebben geleid.

Subsidiebaten

Subsidiebaten met terugbetalingsverplichting hebben betrekking op de gesubsidieerde uitgaven en worden ten gunste van de Staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Subsidiebaten zonder terugbetalingsverplichting worden ten gunste van de Staat van baten en lasten gebracht in het jaar waarin deze zijn toegekend.

Overige giften en donaties worden ten gunste van de Staat van baten en lasten gebracht in het jaar van ontvangst.

Opbrengsten

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de dienst is verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

VASTE ACTIVA

I. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	Machines en installaties	Overige vaste bedrijfsmiddelen
<i>Boekwaarde per 1 januari 2023</i>		
Aanschaffingswaarde	12 981	218 618
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-4 261	-172 328
	<u>8 720</u>	<u>46 290</u>
<i>Mutaties</i>		
Investeringsen	3 720	3 375
Desinvesteringen		
Afschrijving desinvesteringen		
Afschrijvingen	-1 940	-11 221
	<u>1 780</u>	<u>-7 846</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2023</i>		
Aanschaffingswaarde	16 701	221 993
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-6 201	-183 548
	<u>10 500</u>	<u>38 445</u>

De investeringen betreffen een koffiemachine voor het HMDB en depotrekken voor het Fruitteeltmuseum.

Voor de categorie Machines en installaties geldt een afschrijvingspercentage van 20%.

Het afschrijvingspercentage voor de overige vaste bedrijfsmiddelen ligt tussen de 8 % (gebouw) en 20 % (apparatuur).

Op 11 mei 2007 heeft de stichting uit een erfenis, om niet, het 50% eigendomsrecht gekregen op perceel F333 te Hellevoetsluis, groot 2,075 ha. De andere 50% van het eigendomsrecht komt toe aan de Gemeente Brielle. De waarde van dit perceel bedraagt € 90.500 per hectare.

De waarde van de grond is gebaseerd op de Normwaarden per 1 januari 2023 voor berekening waarde verpachte gronden zoals deze door de Belastingdienst zijn vastgesteld voor de waardering in box 3.

VLOTTENDE ACTIVA

III. Voorraden (handelsgoederen)

	Per 31-12-2023	Per 31-12-2022
Voorraad winkel Historisch Museum	€ 3 831	€ 3 146
Voorraad winkel Fruitteeltmuseum	1 679	2 310
Totaal	€ 5 510	€ 5 456

IV. Vorderingen

Vordering op belastingdienst (BTW)	€ 10 093	€ 11 101
Debiteuren	2 947	376
Totaal	€ 13 040	€ 11 476

V. Overlopende activa

Vooruitbetaalde posten:

	Per 31-12-2023	Per 31-12-2022
Verzekeringen	€ 510	€ 123
Beveiliging	1 148	1 651
Registratiesysteem	1 163	2 643
Energie	2 594	1 539
Kassa	1 279	
Overig	689	2 134
Totaal	€ 7 383	€ 8 090

Alle bovenstaande vorderingen en overlopende activa (zie ook volgende bladzijde) hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

V. Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen:

Museumkaart

Rente

Overig

Huur Tourist Shop vierde kwartaal

	Per 31-12-2023	Per 31-12-2022
€	3 650	€ 3 988
	1 840	371
	55	
		3 336
€	5 545	€ 3 988

VI. Liquide middelen

Rekening Rabobank 1099.30.746

Rekening Rabobank 3314.225.520

Rekening ABN AMRO 0254.3061.87

Kas Historisch Museum

Kas Fruitteeltmuseum

Totaal

	Per 31-12-2023	Per 31-12-2022
€	11 147	€ 25 165
	154 147	235 007
	87 480	87 980
	2 548	2 242
	3 263	2 088
€	258 585	€ 352 482

PASSIVA

Eigen vermogen

VII. Algemene reserves

Het verloop van de Algemene reserves kan als volgt worden weergegeven:

	Stand per 1-1-2023	Bij	Af	Stand per 31-12-2023
Algemene reserve	€ -48 690	€ 130 000	€ 81 877	€ -567

Onttrekking van de Algemene Reserve in 2023 na resultaatbestemming 2023.

Toevoeging vanuit de Reserve Verbetering/ kwaliteit HM na bestuursbesluit.

VIII. Bestemmingsreserves

Het verloop van de bestemmingsreserves kan als volgt worden weergegeven:

	Stand per 01-01-2023	Bij	Af	Stand per 31-12-2023
Reserve aankoop/ restauratie	€ 1 690	€ 2 418	€ 950	€ 3 158
Reserve herinrichting HM	€ 3 178			€ 3 178
Reserve verbetering/ kwaliteit HM	€ 163 964		€ 130 000	€ 33 964
Reserve LAMO	€ 200 000			€ 200 000
Reserve streekdrachten HM	€ 900			€ 900
Totaal	€ 369 732	€ 2 418	€ 130 950	€ 241 200

De reserve verbetering/ kwaliteit HM is ingesteld met de opbrengsten van de erfenis en wordt gebruikt voor verbeteringen in het museum (in de breedste zin van het woord).

De reserve aankoop en restauratie is specifiek bestemd voor een eventuele aanschaf of restauratie van een museumvoorwerp, waarvoor geen donaties van andere partijen gevonden kan worden.

De toevoeging aan de reserve aankoop/ restauratie betreft een donatie van een lid van de Club van 100.

De onttrekking betreft de aankoop van een schilderij van Henrikus Horrix.

De reserve herinrichting is ingesteld om toekomstige uitgaven voor herinrichting van het museumgebouw te kunnen doen.

De reserve streekdrachten is bedoeld voor aankoop van een artikel t.b.v. de streekdracht expositie.

De reserve LAMO is bestemd voor dekking van de kosten die ontstaan bij een sluiting van de musea.

Deze beperkingen zijn door het bestuur aangebracht.

De bestemmingsreserve LAMO wordt gevormd voor dekking van de kosten die ontstaan bij definitieve sluiting van de beide musea.

Bij definitieve sluiting moeten de musea voldoen aan de LAMO voor het afstoten van de collectie. LAMO staat voor Leidraad Afstoten Museale Objecten en is een gedragsregel welke is vastgelegd in de Ethische Code voor Musea.

Er moet voor gezorgd worden dat de bruiklenen retour gaan naar de eigenaar, het eigen bezit moet worden ondergebracht bij andere musea en eventueel als laatste optie verkocht worden. Een proces waarmee naar schatting 12 maanden mee gemoeid zal zijn. Daarom wordt € 200.000 aangehouden voor de benodigde personeelskosten, huur en andere vaste en bijkomende variabele lasten tijdens die 12 maanden van afwikkeling. Waar het museum de afgelopen jaren dit altijd impliciet heeft opgenomen in de reserves heeft het met het oog op de toekomstige ontwikkelingen nu de voorkeur om dit apart te benoemen. De toekomstige onzekerheid betreft de restauratie van het pand, waarbij niet bekend is of er middelen zijn om te verhuizen naar een nieuwe locatie of eventueel terug te keren naar het pand.

Er zijn op de korte termijn geen zorgen over de continuïteit van de beide musea. Omdat de toekomstige huisvesting van het Historisch Museum nu al meerdere jaren besproken wordt en ook nu nog niet duidelijk is waar het museum gehuisvest zal worden zijn er voor de middellange termijn wel degelijk zorgen. De koers voor het museum hangt samen met de huisvesting en met de bereidheid van de gemeenten om voldoende subsidie te verstrekken om een museum in stand te houden.

IX. Bestemmingsfondsen

Het verloop van de fondsen in 2023 is als volgt:

	Stand per 1-1-2023	Bij	Af	Stand per 31-12-2023
Fonds Digitale interactieve presentatie HM	€ 9 350			€ 9 350
Fonds Filmproject Streekdrachten	€ 9 306			€ 9 306
Totaal	€ 18 656	€ -	€ -	€ 18 656

In afwachting van duidelijkheid over de toekomst van de huisvesting zijn deze fondsen niet besteed.

Eind 2017 heeft de gemeente Goes € 12.000 beschikbaar gesteld voor een betere en nieuwe presentatie (o.a. digitale interactieve informatie voor kinderen). In 2018 is € 2.161 besteed aan laptops, beamer, tablets en een programma voor de tablets. In 2019 is € 488 uitgegeven voor twee tablets.

In 2019 heeft de gemeente Borsele een subsidie van € 14.271 gegeven voor het maken van een film over streekdrachten. Een deel van dit bedrag is opgenomen in het Fonds Filmproject Streekdrachten (€ 9.306). Dit was het restant van een voorgaand project Buitengewoon en Markant waar al een fonds voor gevormd was. Het overige deel (€ 4.592) is op Vooruit ontvangen bedragen gezet.

Bij de verwerking van het resultaat 2023 (€ 80.409) zijn onderstaande toevoeging en onttrekkingen aan de reserves gedaan:

- Onttrekking aan de Algemene reserve € 81.877
- Onttrekking aan de Reserve aankoop/ restauratie € 950
- Toevoeging aan Reserve aankoop/ restauratie € 2.418

KORTLOPENDE SCHULDEN

X. Crediteuren

	Per 31-12-2023	Per 31-12-2022
Totaal	€ 15 993	€ 10 745

XI. Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen

	Per 31-12-2023	Per 31-12-2022
Deze post is als volgt te specificeren:		
Loonheffing	€ 20 147	€ 18 665
Pensioen	3 710	3 600
Totaal	€ 23 857	€ 22 265

XII. Overlopende passiva

	Per 31-12-2023	Per 31-12-2022
De specificatie van deze post:		
<u>Nog te betalen:</u>		
Gas, water, electra	€ 8 851	€ 1 500
Huur Fruitteeltmuseum vierde kwartaal	8 266	8 049
Verlof	14 191	5 664
Reservering vakantiegeld	3 120	
Overig	850	677
Totaal	€ 35 278	€ 15 890
<u>Vooruit ontvangen:</u>		
Subsidie Gem. Borsele Filmproject	€ 4 592	€ 4 592
Subsidie Gem. Goes Frames bij Grote Kerk		€ 20 835
Totaal	€ 4 592	€ 25 427
Totaal overlopende passiva:	€ 39 870	€ 41 317

Alle schulden hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Voor de huur van het museumgebouw aan de Singelstraat in Goes is een overeenkomst met de gemeente Goes afgesloten. De huur is ingegaan op 1 maart 2011 voor een periode van 5 jaar. De huur werd voortgezet voor nog eens 5 jaar, tot 1 maart 2021. Daarna wordt de huurperiode telkens 1 jaar. De Stichting is met de gemeente Goes in gesprek over verlenging van de huurperiode, renovatie van het gebouw en vertrek naar een andere locatie.

De huurprijs bedraagt op jaarbasis € 66.195 exclusief BTW (2024) en zal jaarlijks worden geïndexeerd.

Een deel van het pand aan de Singelstraat is in gebruik door de gemeente Goes voor de Tourist shop, die weer huur aan de Stichting betaald. De huuropbrengsten bedragen € 14.012 (2024).

Voor de huur van de depotruimte aan de Smithweg in Goes is een huurovereenkomst met dhr. H.E.P.J. Loontjens afgesloten, ingaande op 1 oktober 2012 voor een periode van 5 jaar en 3 maanden. Na het verstrijken van deze periode wordt de overeenkomst automatisch voortgezet voor een periode van 5 jaar.

Daardoor is er nog een huurverplichting tot en met 31 december 2027.

De huurprijs bedraagt € 15.153 exclusief BTW per jaar (2024) en zal jaarlijks worden geïndexeerd.

Met ingang van 1 januari 2018 is met de gemeente Kapelle een huurovereenkomst afgesloten voor het museumgebouw aan de Annie MG Schmidtsingel te Kapelle. De huurtermijn bedraagt 10 jaar. Daardoor is er een huurverplichting tot 31 december 2027. De huurovereenkomst wordt telkens met 5 jaar verlengd na het verstrijken van de huurperiode.

De huurprijs bedraagt € 33.066 exclusief BTW per jaar (2023) en deze wordt jaarlijks geïndexeerd.

Er zijn geen verplichtingen met een looptijd van langer dan 5 jaar.

Toelichting op de Staat van baten en lasten**Baten**

	Werkelijke cijfers 2023	Begroting 2023	Werkelijke cijfers 2022
Entreegelden	€ 68 532	€ 52 200	€ 51 598
Verkoop museumcafé	11 758	11 650	7 632
Auditorium	791	3 800	354
Verkoop winkel	15 793	12 500	10 949
<u>XIII. Baten uit levering producten en of diensten</u>	<u>€ 96 875</u>	<u>€ 80 150</u>	<u>€ 70 533</u>
Exploitatiesubsidie gemeente Goes	€ 243 963	€ 243 960	€ 237 549
Exploitatiesubsidie gemeente Kapelle	104 259	104 260	101 650
Exploitatiesubsidie gemeente Noord-Beveland	24 383	23 625	23 108
Exploitatiesubsidie gemeente Borsele	15 000	15 000	15 000
<u>XIV. Subsidiebat</u>	<u>€ 387 605</u>	<u>€ 386 845</u>	<u>€ 377 307</u>
<u>XV. Sponsorbijdragen</u>	<u>€ 659</u>	<u>€ 3 500</u>	<u>€ 1 784</u>
Club van 100	€ 4 088	€ 1 500	€ 1 970
Vrienden van HMDB/ FM	8 000		
Mondriaanfonds			32 500
Subsidie expo Mens	2 250		
<u>XVI. Giften en baten uit fondsenwerving</u>	<u>€ 14 338</u>	<u>€ 1 500</u>	<u>€ 34 470</u>
Verhuur gedeelte gebouw	€ 14 331	€ 15 000	€ 13 385
Pacht grond erfenis	750	750	1 500
Gem. Goes frames Grote Kerk	20 835	12 500	4 165
Steunmaatregelen i.v.m. Corona			15 000
Verkoop museuminrichting	25		325
Verbouwing depot FM			7 250
Gebruik frames door derden	227		
<u>XVII. Overige baten</u>	<u>€ 36 168</u>	<u>€ 28 250</u>	<u>€ 41 624</u>
Totaal	<u>€ 535 645</u>	<u>€ 500 245</u>	<u>€ 525 719</u>

Subsidies:

De jaarstukken worden voor 1 juni van het volgende jaar naar de subsidiërende gemeenten gestuurd, met het verzoek tot definitieve vaststelling van de subsidie van het jaar waarop de jaarstukken betrekking hebben. Er is geen sprake van bijzondere subsidievoorwaarden.

Toelichting op verschillen tussen begroting en werkelijke cijfers (baten).

Er is € 37.240 meer ontvangen dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat er meer bezoekers zijn gekomen dan verwacht, bijdragen van de beide Vriendenverenigingen en doordat de subsidie van de gemeente Goes voor de frames bij de grote kerk vorig jaar anders is geboekt. Daarnaast zijn op enkele posten minder ontvangsten geboekt. Hieronder worden de posten nader toegelicht.

Baten uit levering producten en diensten

In het Historisch Museum zijn meer bezoekers geweest dan begroot en in het Fruitteeltmuseum ongeveer zoals begroot. De bezoekersaantallen zijn nog niet terug op het niveau van voor de corona-epidemie, maar zijn ten opzichte van 2022 flink gestegen. Dat geldt vooral voor het Historisch Museum met een stijging van 37%. In het Fruitteeltmuseum zijn 15% meer bezoekers dan in 2022 gekomen. Er zijn in beide musea meer kinderen, betalende volwassenen, scholieren en museumkaarthouders gekomen. Alleen het groepsbezoek was iets minder dan voorgaand jaar. De opbrengsten uit entreegelden zijn daardoor hoger dan begroot. Ook de winkelverkoop hebben meer opgeleverd dan begroot. Helaas zijn de begrote bedragen voor inkomsten uit het auditorium in beide musea niet gerealiseerd. Omdat de Vrienden en de Heemkundige Kring al diverse lezingen houden is door het bestuur besloten om andere activiteiten te organiseren. Er is een workshop borduren geweest met een kunstenares. Haar werk was in de Merklappengang in het Historisch Museum te zien en iets soortgelijks kon gemaakt worden tijdens de workshop. Andere activiteiten moeten nog uitgewerkt worden. De inkomsten uit het museumcafé in het Fruitteeltmuseum zijn iets lager dan begroot, maar het café heeft recent een restyling gekregen en hopelijk levert dat in de toekomst meer inkomsten op.

Subsidiebaten

De gemeenteraad van Noord-Beveland heeft in december 2010 besloten om jaarlijks een garantiebepaald bedrag van € 22.500 (met inflatiecorrectie) af te geven voor instandhouding van de musea.

De gemeente Kapelle heeft in oktober 2015 de subsidie met 10% gekort naar € 90.000. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met de VZG-richtlijn. De wethouder van de gemeente Kapelle heeft toegezegd dat de tijdelijke subsidie voor de huisvesting van het depot van het Fruitteeltmuseum van € 5.000 per jaar wordt omgezet in een structurele subsidie.

De gemeente Goes heeft het subsidiebedrag 2022 aangepast met de VZG-indexering.

De gemeente Borsele heeft besloten een structurele subsidie te verlenen van € 15.000 per jaar volgens de Algemene Subsidieverordening Borsele en de Subsidieregeling Musea. Dit bedrag wordt niet geïndexeerd.

Er is iets meer aan subsidiebaten ontvangen door verschil in indexatie van het subsidiebedrag van de gemeente Noord-Beveland.

Sponsorbijdragen en giften uit fondsenwerving

De sponsorbijdragen zijn lager dan begroot. Het is lastig om voor de exploitatie van de musea geld te krijgen. Het Fruitteeltmuseum heeft sponsoring in natura voor de museumtuin ontvangen. Een lid van de Club van 100 heeft een mooie extra schenking gedaan. Deze schenking zal worden toegevoegd aan de Reserve aankoop/ restauratie om er in de toekomst streeksieraden van te kopen. De beide Vriendenverenigingen hebben een bijdrage geleverd voor verbouwingen in de musea. Voor het Historisch Museum betreft het een bijdrage van € 5.000 voor de verbouwing van de Zwarte Zuster Zaal, waarbij het auditorium plaats heeft gemaakt voor een grotere ruimte voor wisselexposities. Voor

het Fruitteeltmuseum is € 3.000 ontvangen voor de restyling van het museumcafé. Tevens is er nog een bedrag van € 2.250 ontvangen van de Culturele Raad Goes voor de expositie Mens.

Overige baten

De gemeente Goes heeft in 2022 een subsidie van € 25.000 gegeven voor 6 keer een buitententoonstelling in frames bij de Grote Kerk. Een zesde van het bedrag is toegerekend aan 2022, de rest is bestemd voor 2023. Bij het opstellen van de begroting voor 2023 werd ervan uitgegaan dat de helft van het totaalbedrag voor 2023 bestemd was. Daardoor is er nu meer geboekt aan subsidie voor de frames.

Financiële baten en lasten

Na een periode van negatieve rente en het voorzichtig verhogen van de rentetarieven door de Rabobank tijdens het opstellen van de begroting is er toen voor gekozen om geen financiële baten te begroten. De rentetarieven zijn toch wat verder verhoogd, waardoor we nu een kleine renteopbrengst hebben ontvangen.

Toelichting op de Staat van baten en lasten
Lasten

	Werkelijke cijfers 2023	Begroting 2023	Werkelijke cijfers 2022
Winkelinkopen	€ 9 508	€ 5 250	€ 5 996
Inkoop museumcafé	6 187	4 500	5 121
<u>XVIII. Inkoopwaarde geleverde producten</u>	<u>€ 15 696</u>	<u>€ 9 750</u>	<u>€ 11 117</u>
Salariskosten vast personeel	€ 310 722	€ 277 620	€ 285 492
Externe medewerk(st)ers	20 931	21 435	28 861
Deskundigheidsbevordering	1 181	1 665	1 593
Overige personeelskosten	164	400	156
<u>XIX. Personeelskosten</u>	<u>€ 332 998</u>	<u>€ 301 120</u>	<u>€ 316 102</u>
Afschrijvingslasten gebouwen	€ 5 720	€ 5 439	€ 5 198
Afschrijvingslasten herinrichting	3 759	3 740	5 693
Afschrijvingslasten automatisering	3 682	3 682	3 935
Afschrijving ivm herijking FM			1 287
<u>XX. Afschrijvingen vaste activa</u>	<u>€ 13 161</u>	<u>€ 12 861</u>	<u>€ 16 112</u>

Toelichting op de Staat van baten en lasten
Lasten

	Werkelijke cijfers 2023	Begroting 2023	Werkelijke cijfers 2022
Huisvestingskosten	€ 154 585	€ 155 180	€ 141 241
Exposities/ collectiebeheer	15 854	15 850	19 995
Lezingen, arrangementen en educatie	2 473	2 500	1 470
Verzekeringen	7 851	8 500	7 310
Beveiliging	4 096	3 650	3 905
Telefoon	1 878	2 100	1 684
Reis- en representatiekosten	6 678	4 750	4 882
Kantoorartikelen/ administratie	23 782	22 500	24 344
Contributie	2 543	2 250	2 206
Bestuurskosten	1 641	1 325	2 361
Public Relations	11 193	12 000	10 999
<u>Eenmalig:</u>			
Collectiebeheer	12 700		
ICT	1 365		
Aankoop voorwerpen	950		2 900
Aanpassingen gebouw/ depot	9 310	1 000	7 697
 <u>XXI. Overige lasten</u>	 € 256 899	 € 231 605	 € 230 994
waarvan éénmalig:	€ 24 325	€ 1 000	€ 10 597

Toelichting op verschillen tussen begroting en werkelijke cijfers (lasten).

Er is € 62.500 meer uitgegeven dan begroot, voornamelijk door hogere salariskosten en éénmalige uitgaven aan collectiebeheer en aanpassingen in de wisseltentoonstellingszaal en museumcafé in de museumgebouwen. Daarnaast was de gebruikte energie in het Fruitteeltmuseum voor het jaar 2022 nog niet afgerekend en is er nu een afrekening voor 2022 en 2023 geboekt. Hieronder een nadere verklaring per post.

Inkoopwaarde geleverde producten

Er is meer uitgegeven aan winkelin kopen dan werd begroot om de museumwinkels aantrekkelijker te maken met meer keuze om zo de verkopen te stimuleren. De uitgaven voor de museumwinkel in het Fruitteeltmuseum waren te laag begroot.

Salariskosten vast personeel

Aantal FTE's per 31 december 2023: 4,25

Aantal FTE's per 31 december 2022: 4,23

Aantal FTE's in begroting 2023: 4,23

De administratief medewerkster in het Fruitteeltmuseum heeft in 2023 de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Ze wilde echter wel werkzaam blijven in het Fruitteeltmuseum en heeft een aangepast contract gekregen voor 7 uur per week minder. Er is met ingang van 1 mei een medewerkster PR voor het Fruitteeltmuseum in dienst gekomen voor 8 uur per week. Hierdoor is er een heel kleine verhoging in het aantal FTE's.

De medewerkers hebben in 2023 meer overgewerkt/ minder verlof opgenomen, waardoor er een bedrag van € 8.527 extra aan mutatie verplichting verlof is geboekt. Daarnaast zijn de salarissen meer gestegen dan de begrote 2%. Het bestuur is tevens akkoord gegaan met uitkeren van de vergoeding voor zorgkosten en BHV-taken. Dit stond al in de cao, maar is in voorgaande jaren niet uitgekeerd. De reservering voor vakantiegeld is dit jaar voor het eerst opgenomen op de balans en is als salariskosten geboekt.

De Stichting Musea de Bevelanden heeft een pensioenregeling afgesloten met het ABP. De opgebouwde aanspraken worden steeds in het betreffende kalenderjaar gefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling betreft een geïndexeerde middelloonregeling. Op basis van de uitvoeringsovereenkomsten heeft de stichting bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Deskundigheidsbevordering

De BHV herhalings training heeft plaatsgevonden met minder deelnemers.

Afschrijvingslasten

In 2023 zijn stellingen voor de inrichting van de nieuwe depotruimte in het Fruitteeltmuseum aangeschaft. De afschrijving daarvan was niet begroot, waardoor deze post iets is overschreden.

Huur gebouw (incl. huurderslasten)

Bij het opstellen van de begroting werd aangenomen dat de huur flink zou stijgen vanwege de hoge inflatie. Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Goes heeft besloten om de financiële gevolgen van de hoge inflatie te verzachten en heeft een indexatieplafond gehanteerd. Doordat het gebruikelijke indexcijfer niet is gebruikt is de huur voor het Historisch Museum minder verhoogd.

De huur van de depotruimte was daarentegen wel iets hoger dan begroot.

Op de onroerendzaakbelasting is bespaard t.o.v. de begroting.

Voor het Fruitteeltmuseum was een bedrag van € 6.000 begroot voor huur depotruimte elders. Maar

door de verbouwing in het Fruitteelmuseum is er depotruimte gecreëerd in het eigen gebouw en is er slechts een half jaar huur betaald.

Energie

De kosten voor energie in het Historisch Museum zijn naar nu blijkt iets te hoog begroot. Voor het Fruitteelmuseum zijn de uitgaven veel hoger dan begroot, omdat er een afrekening van de gebruikte energie voor zowel 2022 als 2023 is ontvangen.

Onderhoud tuin/ machines

Het onderhoud aan de Cederboom is begroot, maar is niet gebeurd dit jaar.

Exposities

De uitgaven voor exposities in het Fruitteelmuseum waren erg laag begroot. Er zijn 3 wisselexposities gehouden en daardoor is er meer uitgegeven. Daarnaast zijn hier uitgaven voor de tuin (buitenexpositie) geboekt, die echter volledig door Van Iperen gesponsord zijn. Dit komt terug bij de post sponsoring.

Onderhoud museumvoorwerpen/ collectiebeheer

Het begrote budget voor het Historisch museum is overschreden door een het inschakelen van Raadsaam Erfgoedprojecten voor procesbegeleiding van de collectiewaardering van het HMdB, waaraan € 12.700 is uitgegeven. Dit betreft éénmalige uitgaven en de collectiewaardering is nu afgerond.

Lezingen/ arrangementen en educatief werk

In het Historisch Museum is bespaard op de uitgaven voor lezingen/ arrangementen en educatie. Er zijn een lezing en 2 workshops georganiseerd. Het is de intentie om naast lezingen andere activiteiten te organiseren in de educatieruimte. Deze overige activiteiten moeten nog nader uitgewerkt worden. De educatiemedewerkers zijn erin geslaagd om met weinig middelen een mooi programma aan de scholen aan te bieden.

In het Fruitteelmuseum zijn er meer kosten gemaakt voor arrangementen dan was voorzien, maar per saldo is er voor de Stichting geen overschrijding op deze post.

Beveiliging

Er is iets meer aan beveiliging uitgegeven, omdat de kosten voor aansluiting bij de alarmcentrale te laag zijn begroot.

Diverse kosten vrijwilligers

De reiskosten voor vrijwilligers voor het Historisch Museum zijn hoger dan begroot. We blijken meer aan reiskosten te vergoeden dan we hebben ingeschat. In het Fruitteelmuseum zijn de uitgaven voor deze post zoals begroot.

Kantoorartikelen/ administratie

Voorgaande jaren werden de begrote kosten voor ICT steeds overschreden. Er is voor gekozen om voor het beheer van de computers over te gaan naar een ander bedrijf. Hierdoor worden in de toekomst kosten bespaard, maar moesten er nu éénmalig (beperkte) uitgaven worden gedaan. De uitgaven voor de accountantskosten, bankkosten en voor kantoorartikelen zijn hoger dan begroot.

Aanpassingen museumgebouw

In het Historisch Museum is de Zwarte Zuster Zaal groter gemaakt ten koste van het auditorium. In het Fruitteelmuseum heeft het museumcafé een restyling gekregen. Voor deze extra uitgaven zijn bijdragen van de Vrienden van het HMdB en Fruitteelmuseum ontvangen.

Verbouwing/ verhuizing depot Fruitteelmuseum

Omdat de locatie Van der Biltlaan slechts tijdelijk was en er geen alternatieve locatie gevonden kon worden is vorig jaar besloten om een ruimte in het Fruitteelmuseum te verbouwen tot open depotruimte. De verhuizing van de collectie vanuit het oude depot naar het Fruitteelmuseum viel duurder uit dan begroot.

Restauratie/ aankoop voorwerpen

Het betreft de aankoop van een olieverfschilderij, Zeeuwse Zusjes van Hendrikus Horrix.

Goes, 13 mei 2024

Hr. G.L.C.M. de Kok, voorzitter .....

Mw M.J. Laport, vicevoorzitter .....

Hr R. T. Scheepe, secretaris .....

Hr. A. J. van Liere, penningmeester .....

Mw. H.P.M. van der Wal- Van Broekhoven, lid. ....

Overige gegevens

- Overige toelichting
- Gebeurtenissen na balansdatum
- Controleverklaring van de accountant

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum.

Restauratie gebouw HMdB/ verhuizen naar andere locatie.

Het monumentale pand, waarin het HMdB gevestigd is, moet gerestaureerd worden. Het is echter de vraag of het museum in het pand blijft of gaat verhuizen naar een ander pand. Indien het museum na de restauratie terugkomt in het huidige pand dan zijn er dubbele verhuiskosten en zijn er uitgaven voor het tijdelijk elders opslaan en tentoonstellen van de collectie.

Er wordt al geruime tijd gesproken over een eventuele verhuizing naar de Grote Kerk, maar ook andere locaties worden nog onderzocht. Over het tijdschema wat is gemoeid met de uiteindelijke vestiging van het museum in de Grote kerk of een ander pand is momenteel nog weinig te zeggen. Zeker is wel dat dit vele jaren zal beslaan.

De financiële consequenties zijn nog niet bekend.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Musea De Bevelanden

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de gewaarmerkte jaarrekening 2023 van Stichting Musea De Bevelanden te Goes gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen gewaarmerkte jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Stichting Musea De Bevelanden per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Musea De Bevelanden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' vereist is voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen

zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 29 mei 2024

P&P Audit B.V.

was getekend

F.A. de Vos MSc RA RB